

ERHVERVSJURA

Banditterne slår til på nettet

KRIMINALITET: Penge og handel rykker i stigende grad på internettet. Det samme gør bedragerierne, fremgår det af politiets statistik.

LARS BO LANGSTED
professor,
Aalborg Universitet

finans@finans.dk

På politiets hjemmeside kunne man i sidste uge læse: »Den borgernære kriminalitet falder fortsat«, og samme morgen var en af overskrifterne på dr.dk: »Snyd og plat en masse: Boom i antallet af bedragerianmeldelser«. Begge dele er naturligvis rigtigt – og det hører under den redaktionelle frihed, hvad man helst vil fremhæve.

Nærlæser man politiets halvårsstatistik for 2015, hvorfra begge overskrifter udspringer, kan man glæde sig over, at antallet af anmeldelser af straffelovsovertrædelser i alt sammenlignet med 1. halvår 2014 er faldet med ca. 10.000, fra ca. 163.000 til ca. 153.000, og at antallet af anmeldelser af såkaldt »borgervendt kriminalitet« er faldet med ca. 15.000 fra ca. 110.000 til ca. 95.000.

Ser man alene på antallet af bedragerianmeldelser, er de samlet steget med ca. 7.000 – fra knap 6.000 til knap 13.000 i samme periode. Heraf er antallet af anmeldte databedragerier steget fra ca. 1.500 til knap 6.500 og tegner sig således for den klart største stigning inden for bedragerier.

Er det så udtryk for, at det er blevet lettere at begå kriminalitet via internettet i 2015 end i 2014?

Helt overordnet er svaret nej. Dels er der nogle andre forklaringsmuligheder på det stigende antal anmeldelser, dels er der intet, der tyder på, at det er blevet lettere at begå internetkriminalitet, end det hele tiden har været. Tværtimod gøres der meget for at øge opmærksomheden hos både borgere og virksomheder i relation til netsikkerhed, ligesom politiet bliver bedre og bedre til dels at opspore gerningsmændene, dels til at samarbejde med politi i udlandet om at efterforske forbrydelserne og – i bedste fald – få gerningsmændene anholdt.

Samtidig arbejder både politi og andre myndigheder, herunder Center for Cybersikkerhed under Forsvarsministeriet, for at øge den teknologiske beskyttelse og opmærksomhed over for angreb rettet mod danske interesser.

Man bør også sondre mellem forskellige typer af internetkriminalitet, og den form, der rubriceres under bedrageri, herunder data-

bedrageri, er – lidt forenklet udtrykt – den »gode gammeldags« kriminalitet, der blot er rykket fra den fysiske til den virtuelle verden i takt med internettets eksplosive udbredelse.

Kopivarer behøver man ikke længere at stå og sælge på det lokale marked, for dem kan man sælge via nettet i stedet – i behagelig afstand fra både offer og patruljerende politi – og den dygtige checksvindler, der var ferm til at stjæle folks checkhæfter og lave falske underskrifter, er enten blevet arbejdsløs eller »tvunget« over på internettet. For det er der, pengene og handlerne er i dag.

Ligeledes kunne man f.eks. i sidste uge læse på branchebledet tøj.dk, at »nethandelen eksploderer«. Omsætningen i den danske e-handel var således steget fra 1. halvår 2014 til 1. halvår 2015 med 21 pct., så den nu lå på 44 mia. kr. Og det er vel at mærke kun den danske nethandel.

Der er derfor ikke noget mærkeligt i, at antallet af anmeldelser om bedrageri på nettet stiger i disse år, og man skal holde sig proportionerne for øje. Det betyder naturligvis ikke, at netkriminalitet er ubetydeligt

eller noget, man ikke skal være på vagt overfor. De kriminelle bedragere bliver – ligesom vi andre og politiet – hele tiden dygtigere og mere professionelle til at bruge nettet, og derfor skal man som bruger af nettet udvise en sund skepsis.

Hvis man modtager en mail fra en bank, man ikke er kunde i, eller hvis man bliver bedt om at tage et fotografi af sit nem-id og sende tilbage til afsenderen af mailen – også selvom det er ens »egen« bank, der spørger – så er man udsat for phishing, og afsenderen af mailen er kriminel. Der er ikke nødvendigvis længere stavefejl i mailen, og den kan måske indeholde links, der ser næsten rigtige ud. Men lad være med at svare og lad være med at trykke på linket.

Det ved de fleste danske netbrugere efterhånden godt, at de ikke skal, men vi er jo også bare mennesker. Nogle brugere er endnu nybegyndere og ved ikke, hvad de skal passe på, andre ved det måske godt, men tænker ikke lige over det i skyndingen, og vi kan alle sammen være lidt hurtigere, end godt er, og komme til at klikke på et link, vi ikke burde have klikket på. Vi kan også blive

snydt af hjemmesider, der tilsyneladende sælger ægte varer, og vi kan endda – selvom vi er en stor offentlig myndighed – blive snydt for flere milliarder via udfyldelse af en enkelt blanket, der ligger på myndighedens hjemmeside. Og det er jo også en slags netkriminalitet.

Vi skal med andre ord vænne os til at passe på en anden form for kriminalitet, vi skal tilpasse vores teknologi, og vi skal sikre os, at vi har de juridiske regler, vi skal bruge, både til at kunne straffe de netkriminelle og til, at politiet kan efterforske – med fornøden respekt af borgernes privatliv, naturligvis.

Afslutningsvist kan man – måske til en vis beroligelse – se på nogle af politiets andre statistikker. De viser, som nævnt, at antallet af anmeldelser om bedrageri er steget ganske voldsomt de senere år, men de viser også, at antallet af sigtelser er steget med nogenlunde samme takt, at antallet af tiltaler ligeledes er steget, og det samme er antallet af fældende afgørelser. De mange sager om bedragerier – og herunder hører databedrageri altså også – fører således som oftest til, at man får

Inden for denne form for (internet-)kriminalitet ser det således ud til, at politiet godt kan følge med.

Lars Bo Langsted,
professor og leder af IECC, Crime Research Centre, Juridisk Institut, Aalborg Universitet

identificeret den mulige gerningsmand, at man får rejst en tiltale, og at den pågældende ender med at blive straffet.

Man skal naturligvis være varsom med at sammenligne statistikker med forskellige inddelinger, som undervejs kan være ændret og måske omfatte andre eller flere forbrydelsestyper m.v. – men når det er sagt, er det tankevækkende, at politiets såkaldte »afgørelsesprocent« på bedrageriområdet har været stort set uændret gennem de seneste små 10 år.

Ved afgørelsesprocent forstås politiet »antallet af anmeldelser med fældende afgørelser i forhold til antallet af anmeldelser«. Denne procent lå i 1. halvår af 2015 på 61,8, i 1. halvår af 2014 var den på 66,9, og i 1. halvår af 2013 på 65,0. De to eneste halvår fra i dag og tilbage til 2007, hvor afgørelsesprocenten har været mindre end 60, var i 2009, hvor den var 53,0, og i 2007, hvor den var 47,3.

Inden for denne form for (internet-)kriminalitet ser det således ud til, at politiet godt kan følge med.

